

Ініціатива замовника в призупиненні процедури закупівлі: новела закону

Поняття призупинення процедури закупівель не має свого нормативного визначення в чинному законодавстві. Вказаний термін у тексті Закону України «Про здійснення державних закупівель» (далі — Закон) застосовано лише сім разів. А роз'яснення Міністерства економічного розвитку і торгівлі України з питання призупинення процедури закупівлі за власною ініціативою замовника практично відсутні.

На сторінках нашого журналу ми вже розповідали про те, якими мають бути дії замовника в разі призупинення процедури закупівлі. Відповідна стаття розміщена в травневому номері за 2013 рік [№ 5 (20)] на сторінках 13–15. Проте на даний час діє нова редакція Закону, і оскільки це є дуже важливим питанням, що потребує роз'яснень Уповноваженого органу, редакція журналу звернулася з відповідним зверненням до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Його відповідь (роз'яснення Мінекономрозвитку № 3302-05/29469-07 від 26.08.2014), опублікована на сторінках 31–32 журналу «Радник в сфері державних закупівель» № 10 (37) за жовтень 2014 року, не дає відповідей на всі питання, тому поняття призупинення процедури закупівель (а також обсяг прав та обов'язків замовників) за таких обставин потребує додаткового аналізу.

Права замовника впродовж призупинення процедури закупівлі

Виходячи з норм статті 18 Закону, призупинення — один з етапів процесу оскарження процедур закупівель. Відповідно до частини 3 вказаної статті Закону в разі отримання замовником, генеральним замовником звернення з вимогою щодо усунення порушення під час

проведення процедури закупівлі замовник, генеральний замовник має право на добровільній основі вжити належних заходів, у тому числі з призупиненням процедури закупівлі, для врегулювання питань, зазначених у зверненні. Необхідно зазначити, що дана стаття міститься в розділі 3 Закону, що має назву «Загальні умови здійснення закупівлі», тому положення даного розділу мають застосовуватись до всіх, без винятку, процедур закупівель.

Отже, вказана новела не встановлює обов'язку, а лише наділяє правом замовника призупинити торги.

Вочевидь законодавець визначив саме таке формулювання як перевагу для зручності та полегшення діяльності комітету з конкурсних торгів, оскільки призупинення — це фактично перерва, протягом якої можливо детально розглянути скаргу, отримати консультації, підготувати необхідні документи та прийняти виваже-

не, неспішне і обґрунтоване рішення стосовно порушених у зверненні питань.

Окремі учасники, намагаючись затягнути процедуру закупівель, відтермінувавши тим самим укладення договору про закупівлю, можуть звертатися до замовників з проханням призупинити торги для усунення порушень законодавства. На такий випадок нормотворцем передбачена можливість для замовників не брати до уваги подібні вимоги недобросовісних учасників.

Неврегульовані Законом обов'язки замовника

Разом з тим особливу увагу необхідно звернути на нововведення, запроваджене Законом: відповідно до частини 3 статті 18 Закону замовник, генеральний замовник повинні повідомити всім зацікавленим особам про рішення, прийняті за результатами розгляду звернення, та одночасно подати для оприлюднення таке рішення разом із зверненням на веб-портал Уповноваженого органу.

У разі подання скарги щодо тієї самої процедури закупівлі, якої стосується звернення, замовник, генеральний замовник повідомляють органів оскарження про вжиті за цим зверненням заходи.

Таким чином, замовник не обмежений часом при прийнятті рішення за результатами розгляду скарги, проте зобов'язаний одночасно повідомити про вказані результати всім зацікавленим особам та подати на вебпортал «Державні закупівлі» звернення учасника разом з прийнятим рішенням.

Слід відзначити, що веб-портал Уповноваженого органу не передбачає можливості розміщення вказаних документів (відсутні необхідні кнопки). Беручи до уваги вказане, а також ту обставину, що Законом не визначено терміну оприлюднення та спосіб подачі, з метою уникнення відповідальності за порушення законодавства у сфері державних закупівель, на основі практики оприлюднення таких документів працівниками ДП «Зовнішторгвидав України», радимо оприлюднювати вказані документи шляхом подачі їх на веб-портал Уповноваженого органу як роз'яснення документації конкурсних торгів (у Кабінеті замовника — це РДКТ), з подальшим письмовим підтвердженням поданої інформації, шляхом надіслання оригіналу таких документів на поштову адресу ДП «Зовнішторгвидав України», а саме: вул. Воровського, 22, м. Київ, 01601.

Згідно з абзацом 2 частини 8 статті 18 Закону, орган оскарження має право за власною ініціативою або за заявою суб'єкта оскарження прийняти рішення про призупинення процедури закупівлі на строк до винесення рішення за скаргою, рішення про припинення розгляду скарги або рішення про залишення скарги без розгляду.

Таким чином, орган оскарження, як і комітет з конкурсних торгів, не зобов'язаний

призупиняти торги за заявою скаржника. У разі якщо скаржник під час подання скарги не висунув прохання про призупинення процедури закупівлі і якщо орган оскарження також не прийняв такого рішення, то замовник має право проводити далі процедуру закупівлі, тобто приймати пропозиції, проводити процедури розкриття, відхилення та оцінки пропозицій. При цьому Закон передбачає, що укладення договору неможливе під час процедури оскарження, а щодо інших дій, за умови непризупинення закупівлі, Закон не містить ніякої інформації.

Відповідно до частини 8 статті 18 Закону протягом одного робочого дня орган оскарження повідомляє про призупинення процедури закупівлі центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, Уповноваженому органу, замовникові, генеральному замовникові та суб'єктові оскарження і в той самий строк подає на оприлюднення таке рішення на веб-портал Уповноваженого органу.

Аналізуючи наведене, можна дійти висновку, що рішення Антимонопольного комітету України (далі — АМКУ) про призупинення процедури закупівель практично відразу стають загальнодоступними, оскільки публікуються протягом трьох днів з дня їх прийняття на двох офіційних веб-порталах (АМКУ та «Державні закупівлі»). Також про це додатково повідомляють колу осіб, що мають безпосередній стосунок до здійснення процедури закупівель.

Згідно з абзацом 3 частини 8 статті 18 Закону, призупинення процедури закупівлі передбачає зупинення замовником, генеральним замовником будь-яких дій та прийняття будь-яких рішень щодо закупівлі, у тому числі укладення договору про закупівлю, крім дій, спрямованих на усунення порушень, зазначених у скарзі.

Таким чином, у період призупинення конкурсних торгів Законом передбачена можливість вчинення замовником дій, спрямованих виключно на усунення порушень, викладених у скарзі. Що це за дії і якими саме вони повинні бути, не уточнено. Змістовної відповіді на вказане питання не містить також роз'яснення Мінекономрозвитку № 3302-05/29469-07 від 26.08.2014. Імовірно, що під такими діями може розумітись внесення змін до документації торгів з метою усунення порушень, викладених у скарзі, при цьому замовник позбавляється права їх вносити за власною ініціативою. Також до таких дій можна віднести надання учасникові документації торгів чи роз'яснень до неї, за умови, що останній зазначає про це в скарзі. Необхідно зазначити, що перелічені дії можуть бути здійснені до розкриття пропозицій конкурсних торгів. Якщо призупинення торгів відбулось на подальших стадіях процедури закупівель (оцінки або акцепту пропозицій), то дії замовників щодо усунення порушень обмежені автоматичним блокуванням відповідних закупівель на веб-порталі Уповноваженого органу. А це не дає змоги виконувати вимоги статті 10 Закону і може привести до додаткових порушень стосовно недотримання термінів оприлюднення обов'язкової інформації.

Слід відзначити суттєву відмінність між призупиненням процедури закупівель за ініціативою замовника та призупиненням — за рішенням АМКУ. У першому випадку Закон не застерігає замовників від вчинення будь-яких дій та не передбачає блокування закупівлі на веб-порталі «Державні закупівлі». У другому випадку — ці негативні наслідки присутні.

Така ситуація з поданням для оприлюднення звернень учасників разом із рішеннями замовників на веб-портал та відмінностями призупиненням процедури закупівель є упущенням законодавця, яка в подальшому, сподіваємося, буде нормативно врегульована.